

God helg

Menighetsblad for Fana sokn. Med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti NR. 1/14 – ÅRGANG 51

Merkeåret 1814

Grunnloven fyller 200 år i år. I det dramatiske året 1814 skulle Kirken bli en viktig brikke i spillet om det uavhengige Norge - og historien har direkte forgreninger helt til Fana. Side 12-15

Tilbake på krakken

Etter 17 år som kantor i Danmark er Ivar Mæland tilbake - nå som kantor i Ytrebygda. Side 2-3

Inntrykkssterk tur

Representanter fra Fana har besøkt Kirkenes Verdensråds fredsprogram EAPPI i Israel og Palestina. Side 5-7

Foregangs- mannen

Olaf Hillestad var en banebygger innen ungdomsarbeid, kristen musikk og diktning. Side 18-19

• Kontaktinformasjon side 21 • Kalender side 24

Se, Guds bolig er hos menneskene

En kollega fortalte meg like før jul at han hadde vært så heldig å få være med på en juleavslutning på en skole i England. Det var for ham en fantastisk opplevelse.

REFLEKSJON AV KARI FLORNES,
NESTLEDER I SOKNERÅDET

De fleste av skolens elever var engasjert i dramatisering av juleevangeliet eller sang i sangkor som fremførte gamle, kjente Christmas Carols. Flere elever både spilte og sang julemusikk og julesanger, alene eller i grupper. Også lærerne deltok på ulike måter som tekstlesere, instruktører og dirigenter. Dette kommer jeg til å huske lenge, ja, jeg bærer det med meg som en rik opplevelse, sa min kollega. Men historien hans slutter ikke her dessverre, den har en fortsettelse. For da denne personen kom hjem, deltok han på en ny juleavslutning på en skole i vår del av verden. Men til min kollegas store skuffelse var juleavslutningen på denne skolen totalt blottet for noe som hadde med julens innhold, tradisjoner og kulturelle uttrykk knyttet til den største kristne høytiden, julen, å gjøre. For min kollega var dette en trist erfaring. Han var overbevist om at de engelske elevene vil huske sin juleavslutning med glede og takknemlighet lenge, når det gjelder den norske juleavslutningen bør den gå i glemmeboken så raskt som mulig, konkluderte han.

Den kristne kulturarven er viktig å ta vare på, den forteller oss hvem vi er og hvor vi hører til. De hellige, kristne tekstene er moralske veivisere og kilde til etisk refleksjon som kan hjelpe oss til å ta gode avgjørelser når livet butter i mot. Det å tilhøre og praktisere en religiøs tro eller kjenne til disse hellige tekstene, gir et fortrinn fordi en bærer med seg en bagasje av ord som kan tale til en og bære en gjennom livskriser og prøvelser. «The beauty of Christianity is not only for Christi-

ans» sier den engelske religionspedagogen, John Hull. Han mener at alle burde få muligheter til å bli kjent med de hellige religiøse tekstene som er kulturens visdomstekster. De hjelper oss til å ta gode avgjørelser når vi står overfor viktige spørsmål i livet.

Mange av oss har nylig blitt rystet av den svenske fjernsynsserien: Tørk aldri tårer uten hansker, der vi følger noen unge homofile, hivsmittede og dødssyke menn inn i døden.

Ulike måltider står sentralt i serien, da særlig julemåltidet der de samles og forsøker å feire julen etter svenske juletradisjoner. En av hovedpersonene, Benjamin, som har sine røtter i Jehovas vitner og dermed er godt kjent med de bibelske tekstene, begynner plutselig å sitere fra Johannes åpenbaring: «Se, Guds bolig er hos menneskene. Han skal bo hos dem og de skal være hans folk og Gud selv skal være hos dem. Han skal være deres Gud. Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne, og døden skal ikke være mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte. For det som engang var, er borte».

Det blir helt stille rundt bordet, alle lytter intenst. Rasmus, den andre hovedpersonen, en mann på 23 år som vet at han snart skal dø og at dette er hans siste jul, er den som er mest oppmerksom. Han kjenner ikke teksten, men tar den til seg med alle sanser åpne. Når Benjamin er ferdig med å sitere, spør han om han kan lese teksten på nytt. For Rasmus gir denne kristne teksten fra Bibelens siste del, trøst og håp. Han opplever Guds trøstende nærvær i en smertefull og håpløs livssituasjon.

I Trosopplæringen i Fana menighet er vi opptatt av skape gode møteplasser der barn og unge blir kjent med Bibelens hellige tekster for å kunne hente dem frem til oppmuntring, trøst og inspirasjon på livsveien. Det er en stor og viktig oppgave. ●

Ivar er

Etter sytten år som proffsspiller i Danmarks toppdivisjon vender Ivar Mæland tilbake til laget i sitt hjerte, F&Y!

AV DAG VAULA

Nei, Ivar spiller ikke fotball. Derimot er han en glimrende organist, pianist og korleder. Gamlelaget hans, som opprinnelig het Fana menighet, heter nå Fana og Ytrebygda sokn. (F&Y!) I Ytrebygda skal han ledsage gudstjenestene på piano, men vil også få anledning til å sammenligne det nyoverhalte orgelet i Fana kirke med de berømte orglene han har traktert i Danmark.

Da Ivar Mæland kom til Fana i 1988, hadde han allerede en solid musikkutdannelse og erfaring bak seg. Atten år gammel dro han fra Bømlo til Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i København. Der studerte han først fem år til organist, deretter to år til orgelsolist og så to år til orgelpedagog, samtidig som han var organist i Skagen. Med denne bakgrunnen ble han i 1978 ansatt som lektor ved musikkonservatoriet i Trondheim, med bistilling som assisterende domorganist. Deretter var Ivar kantor i Fana fra 1988 til 1997, og vi husker ham både fra mange flotte konserter med kyrkjekoret og som et engasjert medlem av kirkestaben.

Ville alltid komme tilbake

Nå er Ivar på ny kantor i Fana, denne gang i tre kvart stilling, og vi spør:

- Hvorfor, og hvorfor akkurat nå?

- Det enkle svaret er at jeg og Elisabeth alltid har tenkt at vi skulle komme tilbake til Bergen, og det er mange grunner til at det passet best akkurat nå. En grunn er behovet for litt mindre arbeidspress etter sytten inspirerende, men ganske slit-somme år der jeg har vært engasjert på mange fronter i Danmarks musikkliv.

BIKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

God Helg utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes gyriskre@broadpark.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Gyri Skre, gyriskre@broadpark.no, 55 91 51 53. Lokal kontaktinformasjon: Se side 13

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Håfskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 1. april

tilbake i Fana

Fanatorget
Blomster AS

AURDALSLIA 12 · 5253 SANDSLI
Tlf: 55 22 65 10

Bildet er fra Danmark og Ivar viser fram orgelet i kirken i Vestervig.

En annen grunn som er minst like viktig, er ønsket om å se mer til våre tre barn og syv barnebarn. Og så talte det selvsagt at stillingen her ble ledig i fjor.

Plass til alle

- Er det noe spesielt du vil ta med deg fra dine erfaringer i Danmark?

- I Danmark har jeg deltatt i en diskusjon om klassisk kontra rytmisk kirkemusikk. Der har de faktisk foreslått en spesiell utdannelse innen ryt-

misk kirkemusikk. Selv tror jeg mer på samarbeid enn på polarisering. Det bør være rom for god musikk av alle typer i kirken. Jeg liker begrepet romslighet, både i musikalsk og teologisk sammenheng. Jeg har vært sterkt engasjert i arbeidet med danske ungdomskor og vil gjerne holde på de kontaktene jeg har der. Allerede til høsten får vi trolig besøk fra Vestervig kammerkor som jeg selv har dirigert.

-Har dere begynt å finne dere til rette i Bergen og Fana?

- Vi har fått en usedvanlig varm velkomst, både fra gamle kjente og fra hele menigheten, og føler oss allerede hjemme. Vi har fremdeles en del å rydde opp i, men etter påske håper vi å være installert i den lille leiligheten vi har kjøpt i Sædalen. Inntil da bor vi utmerket på legd hos vår sønn Audun på Grimseid, sier påtroppende kantor Ivar Mæland.

Da slutter vi oss til velkomsten og gleder oss til nye musikalske opplevelser i Ytrebygda og Fana! ●

Babysang

Babysangen starter opp i Fana kirke tirsdag 4. februar og i Ytrebygda kirke torsdag 6. februar. Følg oss gjerne på våre Facebooksider «Babysang i Fana kirke» og «Babysang i Ytrebygda kirke». Velkommen!

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

TORGALLMENNING 55 36 40 00
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

**UTLEIE I
FANA
MENIGHETS-
SENTER**

Vi leier ut lokaler til
dåpselskap,
konfirmasjonsselskap,
minnesamvær,
åremålsdager og andre
sammenkomster.

Kontakt menighetskontoret
tlf. 55 59 32 51
for bestilling/pris
FANA MENIGHET

GRAVSTEIN

- Alle utførelser
- Ny stor utstilling
- Navnetilføyelser og oppussing

Informasjon og
ny katalog på:
www.eikner.no

STEINRIKET
EIKNER NATURSTEIN
ULSMÅGVEIEN 27, NESTTUN
TLF: 55 98 70 00

Vårens tilbud til utviklings- hemmede

Det blir denne våren tre kveldsgudstjenester i Ytrebygda kirke i tillegg til den vi hadde allerede 12. januar og 2. februar.

Kveldsgudstjenestene er for alle - ungdommer, voksne og eldre. Det blir sang, musikk, fast liturgi med kort preken og «bønnevandring». Kveldsgudstjenestene starter kl. 19 og varer en knapp time.

Før kveldsgudstjenestene – fra kl. 17.30 – inviterer Fana diakoniutvalg beboere i bofellesskap, brukere av botjenestene og pårørende til «KirkeKafe». Der blir det salg av kaffe og kaker, sang og musikk og litt aktiviteter på kirketorget.

Alle ønskes hjertelig velkommen til Ytrebygda kirke søndag 2. mars, søndag 30. mars og søndag 1. juni. ●

**Fana
Diakoniat**

VELKOMMEN TIL SPRELL LEVENDE Søndagsskolen på Fana – en smak av himmel

Vi ønsker alle barn velkommen til
Søndagsskolen "Sprell Levende" på Fana.

Vi møtes i Fana Kirke kl.1100, og går derfra samlet til dagens møteplass i Barnas kirkerom eller i Fana menighetscenter!
Her er det sang, lek, kreativitet og trosopplæring i en god blanding som gjør det hele litt mer spennende! Søndagsskolen deltar også under familiegudstjenestene i kirken!
Ta med deg alle du kjenner og bli med:

26. januar

09. februar

23. februar

02. mars (Fastelaven)

30. mars

27. april (Familiens påske GT)

04. mai (Vårslepp i Ytrebygda Kirke)

11. mai

01. juni

09. juni

(Blomster GT og avslutning i Amfiet)

Kontaktperson:
Renate Olsen
e-post: renate@kfuk-kfum.no

Møt maskoten vår
"Løven" i kirken!;

VELKOMMEN til Seniortreff

i Fana menighetscenter
første torsdag i måneden
kl. 11:30

Vi synger sammen
Andakt
Diktlesing
Foredrag ulike temaer
God mat og hyggelig prat

Fana Diakoniat

Har du lyst å glede en annen?

Som besøker har du muligheten ...

Mange mennesker, særlig eldre er ensomme eller for mye alene. Som frivillig i besøkstjenesten kan du gjøre noe med dette.

Kontakt Frivillighetskoordinator/
diakonimedarbeider
Liv Marit K. Evjen
55 59 32 54/920 91 187

VELKOMMEN til Seniortreff

i Ytrebygda kirke
siste tirsdag i måneden
kl. 15:30

Kan du tenke deg å være med som gudstjenestemedarbeider?

Vi trenger kirkeverter, tekstlesere
og kirkekafeverter i Fana kirke og i
Ytrebygda kirke.

Det er langt fra Betlehem til Jerusalem

ISRAELSK VAKTER I HEBRON:
Alle palestinere som arbeider i
Jerusalem får ID-kortet kontrol-
lert ved såkalte «checkpoints»
før de får passere.

Betlehem en kjølig novembermorgen kl. 05.00. Tredve søvntunge nordmenn rusler i tussmørke gater mot Checkpoint 300. Der skal vi sammen med en representant fra fredsprogrammet EAPPI observere hvordan det foregår når palestinere som arbeider i Jerusalem passerer grensen.

BLIR BOENDE: Sta palestinsk bonde sammen med Eirik Mills. Han får ikke lov til å sette opp noe hus på gården sin, og hvis han setter opp en brakke foran grotten, kommer israelske soldater og river den.

TEKST OG FOTO: DAG VAULA

Vi kommer til den høye, stygge betongmuren som skiller Palestina fra Israel. Langs muren er det satt opp et høyt nettinggjærde, og bak gjerdet venter mange hundre trøtte mannfolk på å slippe gjennom grenseposten.

Noen av kvinnene i gruppen vår begynner å gråte. Situasjonen minner for mye om filmer vi har sett fra Warszawa-ghettoen under andre verdenskrig. Nå må det straks sies at virkeligheten ikke er så ille som det kan virke ved første øyekast. Den er likevel vanskelig nok for de arbeiderne som må stå opp i firetiden om morgenen for å rekke arbeidsplassen sin i åttetiden. Avstanden mellom Betlehem og Jerusalem er bare åtte kilometer, så uten grensekontroll hadde turen kanskje tatt en halv time fra hjemmet til arbeidsplassen.

Gjestehus i Betlehem

Tilbake til start, søndag 3. november. Trettito trøtte nordmenn fra Oslo, Trondheim, Bergen og Sandnes ankommer St. Vincent gjestehus i Betlehem. Her skal vi bo åtte dager med utflukter med buss og lokale guider til kjente steder i Palestina og Israel. Gjestehuset drives av en katolsk nonneorden til støtte for et stort og fint barnehjem som ligger vegg i vegg. Gjestehuset har enkle, men store og rene rom, to store terrasser med utsikt over byen og en stor sal som vi får bruke til «debriefing» etter dagens opplevelser. Det gjør godt å snakke om det vi har opplevd. Turen vår er tilrettelagt og ledes av Eirik Mills som noen kjenner fra tiden hans som ungdomsprest i Fana. Med oss på utfluktene har vi et lite hefte med bi-

belvers og salmer som passer til de stedene vi skal besøke.

Jesu fødested

Søndag morgen er vi tidlig oppe og besøker «hyrdemarken» i utkanten av Betlehem. Der er det flere grupper av kristne turister på besøk, blant andre en stor gruppe fra India i den fine parken og den nye kirken. Like nedenfor er det mange grotter i fjellet, og noen mener at det var en av disse som rommet stallen der Jesus ble født. Vi leser om hyrdene på marken, og er så heldige at det samtidig kommer forbi en gjeter med saueflokk sin på marken nedenfor. Litt senere deltar vi i en katolsk gudstjeneste i fødselskirken midt inne i byen, først bygget av keiser Konstantin den store i år 333. Denne kirken ligger rett over den grotten som ifølge den eldste tradisjonen er Jesu fødested.

Liturgien er ukjent for de fleste av oss, men en gruppe ungdommer bidrar med frisk sang og musikk som våre egne «tensingere» gjerne kunne latt seg inspirere av. Det finnes flere kristne menigheter i Betlehem, men andelen kristne i Palestina har sunket sterkt, fra 20 prosent i 1947 til rundt én prosent i 2013. I Betlehem var det tidligere mer enn 80 prosent kristne, mens det nå er mindre enn 40 prosent. En av årsakene til nedgangen er den store arbeidsmangelen i Palestina og at de kristne har større muligheter til å emigrere fordi de stort sett har bedre utdanning og bedre kontakter i vestlige land enn muslimene har.

Får ikke bygge hus

Neste dag byr på store kontraster. Først besøker vi bosettingen Efrata som ligger på

GJESTEHUS: Gjestehuset «vårt» i Betlehem drives av en katolsk nonneorden til støtte for et barnehjem.

palestinsk område, men som i praksis er en forstad for Jerusalem; en selvstyrt og velstelt bydel med nydelige boliger og alle fasiliteter. En vennlig og veltalende talsmann viser oss rundt og prøver å overbevise oss om Israels rett til dette området. Med støtte fra israelsvenner har de også dyrket opp litt av området utenfor byen, som de hevder at palestinerne selv ikke bruker. Grunnen til dette får vi vite mer om da vi senere besøker en sta palestinsk bonde som har dyrket opp litt av sin gamle gård. Han serverer oss middag i et telt han har satt opp utenfor den lille grotten der han nå bor alene, mens familien fremdeles bor i flyktningeleiren Deheisha i Betlehem.

Bonden får ikke lov til å sette opp noe hus på gården (bortsett fra en utedo), og hvis han setter opp en brakke foran grotten, kommer israelske soldater og river den. Dette begrunner de i Osloavtalen, som gir palestinerne full råderett over bare tre prosent av Vestbredden. Siste post på dagsordenen gir mere håp. Da møter vi to representanter fra The Parents Circle. Dette er en organisasjon av mer enn 600 israelske og palestinske familier som alle har mistet et familiemedlem under tidligere uroligheter. De er blitt enige om å avstå fra hevnen, og i stedet arbeide for fred mellom de to nasjonene. De personlige vitnesbyrdene fra disse to, en fra hver side, er gripende og oppløftende.

Vandring i Getsemane

Tirsdagen er viet Jerusalem. Vi besøker mange av de hellige stedene, og leser tekster fra Bibelen, men det er så mye som forstyrrer. Via Dolorosa er en turistfelle som har lite til felles med den veien Jesus gikk. Noe

Til høyre: UTSIKT FRA MASADA: Med israelsk guide på Masada-festningen, et fantastisk sted for alle som er interessert i historie. Herodes den store må ha vært stormannsgal som kunne bygge noe slikt, og landskapet med klippen som stikker ut fra fjellene og med ørkenen ned mot Dødehavet er nesten uvirkelig. Det var på Masada at de siste jødiske styrkene holdt stand i den første romersk-jødiske krigen, i år 73.

av den gamle hovedgaten fra Herodes' tid er gravd ut, seks meter under dagens gatenivå. Her ser vi de brosteinene som Jesus og disiplene virkelig vandret på. Over huset som nokså sikkert tilhørte ypperstepresten Kai-fas er det bygget en kirke, og gårdsplassen, der Peter fornekta Jesus og hørte hanen gale, har utsikt over til Getsemane-hagen. Der vandrer vi mellom eldgamle oliventrær som disiplene kanskje kan ha sovnet mellom. En gartner som kikker opp fra lukkingen og gir oss et forsiktig smil, minner oss om gartneren kvinnene møtte i den andre hagen, ved graven der de trodde Jesus lå.

Plages av nybyggere

Jerusalem er en komplisert by med en tragisk historie og en vanskelig framtid. Vi har bare sett et glimt av byen, men vi må videre. Onsdagen tilbringer vi i Hebron, en hellig by både for muslimer og jøder, for her er graven til patriarkene Abraham og Isak og deres koner. Vi besøker en palestinsk familie som er sterkt plaget av nybyggerne i et ulovlig settlement som er anlagt like ovenfor huset deres. Det er dessverre slik at noen israelske settlere er fanatikere som er villige til å bruke stygge metoder for å drive bort sine palestinske naboer. Likevel blir de beskyttet av den israelske hæren, som setter opp vaktårn ved siden av den ulovlige bebyggelsen.

Som en motvekt har Israel og Palestina tillatt en internasjonal organisasjon kalt TIPH å overvåke og rapportere ulovligheter fra begge sider i konflikten.

I Jesu fotspor

Torsdag besøker vi en liten palestinsk

landsby, Yanon, som har vært så plaget av settlere på åstoppen over landsbyen at de fleste innbyggerne har flyktet. Her er det observatører fra EAPPI som overvåker situasjonen og forklarer den for oss og andre besøkende.

Langt mer hyggelig er bussturen samme dag til Galilea, med en dyktig israelsk-arabisk guide. Veien går gjennom Juda-ørkenen, som virkelig er en ørken med rullende sanddyner og små beduinleirer hist og her. Galilea er på mange måter som på Jesu tid, med bølgende åser og små landsbyer. I Kapernaum ser vi utgravninger med ruiner fra Jesu tid, og på Genesaretsjøen tar vi en båt-tur uten at noen går på eller i vannet.

Det største inntrykket er likevel å høre saligprisningene opplest i en vakker park nær det stedet Jesus må ha stått og talt til folket.

Samtaler på veien

Blant alle opplevelsene på turen, er det de personlige møtene med israelere og palestinere som har gjort størst inntrykk på oss. I Betlehem spiste vi middag i palestinske hjem, som regel to fra gruppen i hver familie. Stor vennlighet og uvante skikker, ikke minst at familiefaren var den eneste som spiste sammen med oss, mens kone og barn smilende så på.

I Jerusalem fikk vi først delta i sabbatsfeiringen i en ortodoks synagoge, før vi ble invitert til sabbatsmåltid i forskjellige familier. Min kone og jeg var gjester hos en meget gjestfri og vennlig familie av amerikansk opprinnelse. Vi hadde en fin og åpen samtale der de fortalte om sitt behov for sikkerhet etter terroraksjonene i 2000-2005, og om sitt ønske om en varig fred.

Holder på tradisjonene

På spørsmål om hvorfor de for tredve år siden hadde reist fra USA til Israel, hadde en av dem et interessant svar. Han sa at i USA ble den jødiske religionen stadig mer utvannet av den amerikanske kulturen, og at det var bare i Israel det var håp om å opprettholde de jødiske tradisjonene.

Etter en avskjedsmiddag lørdag kveld med palestinske venner i restaurant Casa Nova i Betlehem, var det grytidlig avreise søndag morgen til flyplassen i Tel Aviv. Der var sikkerhetsjekken like grundig som ved ankomsten, og en av lederne fikk kofferten sin fullstendig endevendt - til forlystelse for noen av gruppens svake sjeler.

En enkel løsning på konflikten

Her måtte vi også ta avskjed med de som skulle til Oslo og Trondheim. På åtte dager var vi blitt en sammensveist gruppe av venner, og det var både med en tåre i øyet og et håp om å treffes igjen at vi sa farvel. Det sies at Palestina-problemet er komplisert. Det er sant at situasjonen, politikken og fram-tidsutsiktene er uklare og vanskelige. Men løsningen på hovedproblemet er i prinsippet meget enkel. I følge vedtak i FN og den internasjonale domstolen har Palestina rett på hele området innen «den grønne linjen», det vil si våpenhvilegrensen fra 1967. Spørsmålet er bare om, når og hvordan dette kan bli realisert. ●

EAPPI er et fredsprogram som drives av Kirkenes Verdensråd. De verver hvert år 100 frivillige til å være «ledsagere» i konfliktfulle områder i Palestina. Mer informasjon: www.eappi.org

Vinter i Costa Blanca

Det er onsdag på Sjømannskirken i Torrevieja. Leseværelset er omgjort til systue. Omkring 30 damer er ivrig opptatt med alle mulige slags håndarbeider.

AV ALF IVERSEN

Slik har de holdt på siden forrige basar, med unntak for jule- og sommerferie. Høstens basar nærmer seg altfor fort. Rekker de å bli ferdige? Men rett skal være rett: Det blir også tid til kaffepause og lunsj, og ikke minst sosialt samvær.

Flykter fra norsk vinter

Midt i flokken finner vi Vigdis Gravdal. Hun og ektemannen Terje trives godt hjemme i Bergen. Men to ganger i vinterhalvåret drar de til Spania, en gang i oktober-november, og en gang i januar-mars.

LOVSANG I SJØMANNSKIRKEN: Frisk lovsang og glade rytmer i den vakre kirken i Torrevieja.

FOTO: ALF IVERSEN

Tv: FLYKTER FRA VINTEREN: I Spania kan ekteparet Gravdal bade og nyte solen til ut i november, og når de kommer ned igjen over jul, er været oftest som på fine sommerdager hjemme. Bildet er fra kystbyen Xàbia. FOTO: RODRIGUILLO/WIKIMEDIA

Det har de holdt på med i omkring sju år, og hver gang gleder de seg til å komme nedover. Det er deilig å komme vekk fra regn og vind, snø og kulde. Her nede kan de bade og nyte solen til ut i november, og når de kommer ned igjen over jul, er været oftest som på fine sommerdager hjemme.

Drømmestedet

Vigdis og Terje har funnet sitt sted i San Pedro del Pinatar. Det er ca 20 minutter sør for Torre Vieja. Stedet ligger ved idylliske Mar Menor og ikke langt fra det kjente La Manga. Vigdis lar seg stadig friste til en dukkert i innsjøen. Temperaturen er oftest et par grader høyere der enn i havet, og en slipper unna bølger som bryter. Terje er ikke så glad i sjø og sol. Blir det for varmt, foretrekker han en dukkert i bassenget like ved der de bor. På spørsmål om det ikke blir litt ensomt, får vi til svar at de har fått mange venner her, og at familien kommer jevnlig på besøk. Og ikke å forglemme, Sjømannskirken, den betyr mye. Og så drar de på lengre turer. Spania har enormt mye flott å by på.

Også mannfolkene

Arbeidsgruppen ser i første omgang ut

Over: ARBEIDSGRUPPE: Flittige damehender skaffer 300.000 kroner til Sjømannskirkens drift. Vigdis Gravdal lengst fremme til venstre. FOTO: ALF IVERSEN

til bare å bestå av damer. Men når vi leter oss innover bak i kirken, finner vi en gjeng med lystige mannfolk. Om praten ikke går så munnrapt unna som hos damene ute på leseværelset, så knegges og flires det desto mer. Litt godlynt er ting må en også finne seg i. Her er det lett å føle seg inkludert. Men det som fanger blikket, er først og fremst arbeidene de holder på med. Det er treskjæring det går på. De flotteste klokker blir til under støe og kyndige hender. Mange timers arbeid ligger bak hvert lite kunsthåndverk, men så blir også resultatene imponerende.

Trofaste støttespillere

Arbeidsgruppen er ikke de eneste som bakker opp kirken. Mange titalls frivillige hjelpere går vakter på leseværelset og kjøkkenet. I uken er det forskjellige dugnadsarbeider som skal utføres, og til gudstjenesten om søndagen trengs det kirkeverter. Vanligvis blir en møtt med et fast håndtrykk og et «Velkommen!» i døren på alle sjømannskirker. Spesielt ved de store arrangementene, med opptil 200 til stede, markerer ikke den faste staben å være nok til stede for alle. Men med flinke hjelpere håper Sjømannskirken at helst alle opplever seg sett og velkommen. ●

Sjømannskirken feirer i år 150-års jubileum. Feiringen vil foregå fra august og utover med en rekke forskjellige store og små arrangementer. Menighetsbladet gir noen glimt fra arbeidet.

Når sykdom rammer - da er er kirken der

Jostein Obrestad er diakon ved Sjømannskirken i Torre Vieja. Han er en ressursperson i tilfelle sykdom, ulykke eller dødsfall. Men også når det gjelder omsorg og hjelp.

– Hvorfor bør en ha reiseforsikring når en drar til Spania?

– Da er en sikret syktransport til Norge om det skulle være behov for det. Helfo sitt europeiske helsetrygdkort dekker akutte sykdomstilfeller, men altså ikke hjemtransport.

– Hvor henvender en seg om en trenger øyeblikkelig hjelp?

– Om nødvendig, ring 112 for ambulanse. Det er to sykehus i Torre Vieja med akuttavdeling. Det ene krever reiseforsikring, det andre bare trygdekortet. Om alt er fremmed og språket vanskelig, så ring Sjømannskirken.

– Hvordan er standarden på helsevesenet i Spania?

– Det er like bra som i Norge, bare raskere.

– Hva med språkproblemer?

– For den som ikke snakker spansk, kan det være et problem. Engelsk er det oftest bare de yngre med en del utdanning som behersker. Det sykehuset som krever reiseforsikring, har tolketjeneste.

– Hvordan hjelper Sjømannskirken?

– Ta kontakt og vi stiller opp. Vi går på besøk på sykehusene til de norske vi får vite ligger der. Vi hjelper med å kontakte pårørende i Norge. Vi ringer gjerne etter sykebil, blir med på akuten og hjelper med språket. Noen av oss snakker spansk, eller vi finner tolk. Vi drar også på besøk hvis pårørende hjemme i Norge er bekymret og vil at vi skal besøke dem. Vi er her for nordmenn som trenger oss. Ikke nøl med å ta kontakt! ●

Kyrkjekaffien på Samos

Å verta invitert på kyrkjekaffi i framandt land, er ei oppleving vel verd å få med seg når ein får høve til det. I denne saman-hengen, som eg her gjerne vil dele med lesarane, dreier det seg om feiringa av helgen/namnedagen Paraskevi, på den greske øya Samos.

TEKST OG FOTO: PAUL JOHNE SÆRVOLD

Kyrkjekaffi i svalande skugge under gamle oliventre kan verke eksotisk for oss nordbuar.

Her heime lyt ein store delar av året skunda seg mellom kyrkje og menighetshus, for å kunne nyte kaffien i tørre og varme omgjevnader .

Feirar namnedag

Av det som vart sett på bordet, vart det, mellom forskjellige tradisjonelle greske kaker og kaffi, også til stor overrasking for artikkelforfattaren sett fram lokalt brennevin. Saman med den spesielle gresk-ortodokse gudstenesta, opptoget gjennom landsbyen, og den eksotiske kyrkjekaffien, vart det heile ei minneverdig stund.

I Hellas feirar ein namnedagen sin og ikkje fødselsdagen. Dei fleste greske namn stammar frå helgenar, og tradisjonen seier at dei som har et namn knytt til en helgen, feirar sitt namn/sin dag på helgenen sin dag.

Fredag er førebuing

I samband med reisa til øya, er vi, saman med vårt reisefylgje som har feriert på same staden i mange år, blitt kjend med vertskapen og deira familie. Vertskapen si dotter «Vivi» (Paraskevi) er saman med mannen sin «Dinos» (Konstantinos) busett i New York City, men tilbringer sumaren heime på øya Samos i lag med dei to døtrene sine.

Den 26. juli feirar dei Vivis namnedag. Namnet hennar, Paraskevi, tyder førebuing, i tydinga førebuing til sabbat, eller fredag. Pareskevas er guteformen av namnet. Andre former av namnet er Petka, Paraskeva, Praskovia, Praskovie, Pyatnitsa, Pyetka, Paraskevoula, Paraschiva, kortforma Voula, samt kallenamnet Vivi.

KYRKJEKAFFI I DET FRI: Dei gyldne augneblinkane, det vera seg kvardag eller ferie, er dei du ikkje på førehand reknar med.

SEREMONI KRING PARASKEVI-IKONET: Den gresk-ortodoks kyrkja i landsbyen Sakkouleika i på øya Samos er vigsla til Paraskevi, ein ortodoks martyr og helgen som levde i Roma på 100-talet.

Ortodoks martyr

26. juli var vi saman med reisefylgjet vårt invitert med vertskapen vår til ei gresk-ortodoks kyrkje i landsbyen Sakkouleika i på øya Samos. Kyrkja er vigsla til Paraskevi, ein ortodoks martyr og helgen som levde i Roma på 100-talet. Ho var fødd av greske foreldre, far Agathon og mor Politia. Foreldra var barnlause, og bad om å bli velsigna med eit barn. Dei vart bønnehøyrde, og fekk ei dotter som dei gav namn etter dagen ho vart fødd, fredag.

Paraskevi av Roma, Den Heilage Paraskevi, reknast som helgen, og heilar for dei blinde etter saga om den romerske keisaren Antoninus Pius (86-161 e.kr.) Paraskevi av Roma vart heilagkåra i år 1031.

Gudstenesta

Landsbyen Sakkouleika ligg i høgda om lag midt på øya. Sjølve gudstenesta er bunden saman med mykje song. Og det er mykje folk i kyrkja denne dagen. Som heime i Noreg, er det mykje godt vaksne i kyrkjelyden. Det er høgtalarar på utsida av kyrkja, slik at det er mogleg å fylja gudstenesta ute på bankane i skuggen. Inne i kyrkja lyt ein stå (som er typisk for den gresk-ortodokse kyrkja), bortsett frå nokre få sitjeplassar for dei som ikkje er gode nok til beins. Etter gudstenesta er det opptog gjennom landsbyen, der ikonet av Paraskevi vert boren med. På ein liten open plass i landsbyen stoggar opptoget. Det vert så halde ein seremoni kring ikonet av Paraskevi.

Kyrkjekaffi ved skulestova

Etter seremonien går vegen fram til den gamle skulestova, der det er dekkja til kyrkjekaffi. Janis (Ioannis Plataniotis) er ein hyggeleg og engasjert grekar som er busett i Sakkouleika. Han kan fortelja at det finst to kyrkjer på Samos som er vigde til den heilage Paraskevi. Han har også mykje å fortelja om lokal historie, og hendingar både frå krig og fredstid. Ikkje til forkleinelse for badeliv og late dagar, men det er no gjerne slik, at dei gyldne augneblinkane, det vera seg kvardag eller ferie, er dei du ikkje på førehand reknar med. Feiringa av Paraskevi var for oss som fekk vera med ei slik stund. ●

Et smil kan bety så mye

Mange har trolig registrert at Fana menighet har fått en ny frivillig medarbeider. Hun er kommet inn som et friskt pust, og dukker opp i flere ulike sammenhenger og møter oss med sitt vennlige vesen og varme smil.

TEKST OG FOTO: LIV MARIT KVÅLE EVJEN, FRIVILLIGHETSKOORDINATOR / DIAKONIMEDARBEIDER I FANA SOKN

Hvem er denne damen, hvor kommer hun fra, og hvordan har det seg at hun begynte som medarbeider her hos oss? Dette og flere spørsmål skal vi nå få svar på.

– Kan du fortelle litt om deg selv?

– Mitt navn er Bjørg Marit Nordås, jeg er snart 70 år. Jeg ble enke for 1 1/2 år siden. Jeg har 3 flotte døtre og har nettopp fått mitt 12 barnebarn. Jeg bor på en gård på Saganeset som har vært i familiens eie siden 1931.

– Hva har du arbeidet med tidligere?

– Min mann og jeg drev gården sammen frem til 1999. Jeg har i tillegg jobbet som sekretær i mange år. Den siste jobben var i Hydro fra 1985, der jeg arbeidet mye med resepsjonsarbeid og vakthold.

– Hvordan kom du inn i menigheten?

– I forbindelse med at jeg mistet min mann veldig brått, fikk jeg en uvurderlig støtte fra Gunnar, som er sokneprest i menigheten. Jeg spurte en gang om han visste om noen som kunne trenge en hjelpende hånd, og han henviste da til frivillighetskoordinatoren, og slik begynte det.

– Har du vært aktiv i menigheten tidligere?

– Nei, ikke mer enn gjennomsnittet. Jeg har gått i kirken ved ulike anledninger, men har vel alltid tenkt på meg som en kristen.

– Hvilke oppgaver har du fått, og hva liker du best?

– Jeg begynte som medhjelper på seniortreffet. Der har jeg ansvaret for innkjøp av maten, hente og bringe folk og å være med i ledergruppen for treffene. Jeg lager også mat for en konfirmantgruppe, og er med som kjøkkenhjelp i ulike sammenhenger. Søndager er jeg ofte kirkevert, og i det siste har jeg også begynt som kirketjenestekar. Jeg liker alle de forskjellige oppgavene og variasjonen i oppgavene. Jeg har alltid likt å lage mat, bake og stelle for andre. Nå får jeg bruke mine interesser samtidig som det kommer andre til gode. Det er en veldig god følelse når jeg merker at andre setter pris på det jeg gjør.

– Blir du ikke sliten når du er med på så mye?

– Nei, jeg føler at det gir meg energi og krefter til å takle en ellers litt tung hverdag. Det at noen utenfor familien har bruk for meg, betyr mye. Det å alltid bli møtt med et smil, og ofte en klem, gir meg følelsen av å være en del av et fellesskap. Jeg har selv erfart hvor mye det betyr å bli møtt av en kirkevert som faktisk både så meg, ønsket meg velkommen og brydde seg om meg. Det er ofte så lite som skal

Menighetsbladet starter her opp en ny fast serie, der vi vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Denne gangen er stafettspinnen i Fana menighet, deretter går den videre til Skjold, Storetveit, Søreide, Slettebakken, Bønes og Birkeland.

til, men det reddet dagen min den gangen.

Det er ingen tvil om at Bjørg er en utrolig stor ressurs for menigheten. Det er fantastisk flott og gledelig å møte slike som henne. De frivillige er en uvurderlig ressurs, og innsatsen de gjør har ofte en større betydning enn de selv er klar over. Et smil kan bety så mye. ●

Fri til å tale, tro og tjene

I 2014 er det 200 år siden Norge fikk sin egen grunnlov. I den forbindelse oppfordres alle landets menigheter til å markere dette jubileet i gudstjenesten 23. februar 2014.

AV JAN TERJE CHRISTOFFERSEN

Fra kirkens side er vi opptatt av at grunnlovsjubileet både skal gi oss kunnskap om vår nasjons og kirkes felles historie, og peke på kirkens ansvar for å tale og handle der frihet og menneskerettigheter trues. Av den grunn er Den norske kirkes programklæring for grunnlovsjubileet: Fri til å tale, tro og tjene.

Mirakelåret

1814 kalles mirakelåret i norsk historie. Den danske stattholderen, prins Christian Frederik meddelte tidlig på året landets biskoper at alle menigheter skulle samles i kirkene på en ekstraordinær bededag (25. februar 1814). Der fikk de høre at prinsen, som nasjonens regent, hadde overtatt styret av landet, og at folket kunne berge sin frihet ved å slutte opp om ham. Norge gikk i 1814 inn som en del av det eneveldige kongeriket Danmark-Norge, styrt fra København, og endte som egen stat i union med Sverige. Innimellom erklærte landet full uavhengighet, holdt de første politiske valgene og skaffet nasjonen en grunnlov. Det var begynnelsen på utviklingen av demokratiet i Norge.

Notabel-møtet

Fra 1380 var Norge i union med Danmark. Med eneveldets innføring i 1660 ble all makt samlet hos kongen i København. Kongeloven fra 1665 var grunnlov for Norge frem til 1814. Etter at engelske styrker satte store deler av København i brann og røvet landets marine, ble Danmark-Norge trukket inn i Napoleons-krigene på den - etter hvert - tapende side. Med Kieltraktaten av 14. januar 1814 måtte Danmark avstå Norge til den svenske kongen som én av betingelsene ved fredsavtalen i Kiel.

RIKSFORSAMLINGEN PÅ EIDSVOLL I 1814: Oscar Arnold Wergelands maleri «Eidsvold 1814» ble utført først 70 år senere, i årene 1882-1885. I forgrunnen står «grunnlovens far» Christian Magnus Falsen. Maleriet henger i Stortingssalen.

FOTO: STORTINGSARKIVET

Den norske eliten, med den danske regenten prins Christian Frederik i spissen, var ikke positive til fredsavtalen. Prinsen innkalte derfor til et såkalt stormannsmøte (Notabel-møtet) på Eidsvoll 16. februar 1814 for å diskutere landets fremtid.

Valget av Riksforsamlingen

På dette møtet ble man enige om å ikke godta fredsavtalen, men heller erklære Norge som en selvstendig stat. Christian Frederik ble frarådet å gjennomføre sin opprinnelige plan om å hevde sin arverett til Norges trone og la seg utrope til konge. Stormennene ønsket en liberal grunnlov og at en ny konge måtte velges av folket. På møtet ble det bestemt at det skulle velges en forsamling som skulle gi landet en grunnlov. Tanken om folkets rett til å bestemme over seg selv hadde seiret. Den grunnlovgivende forsamlingen er kjent som Riksforsamlingen, og medlemmene ble valgt gjennom valg av valgmenn i landets menigheter og i militærforlegninger. De startet arbeidet 10. april og var ferdig 20. mai.

Kirkens rolle i 1814

Ni dager etter stormannsmøtet på Eids-

voll var arbeidet med å velge utsendinger til Riksforsamlingen i gang. Bededagsgudstjenesten fredag 25. februar 1814 ble avsatt til valg i kirkene. Etter gudstjenesten skulle man avlegge ed og skrive under på en adresse (fullmakt) som skulle leveres på Eidsvoll.

Det var tre valgsystemer: ett for landet, ett for byene og ett for militære avdelinger. På det laveste nivået skulle det velges valgmenn som igjen skulle samles på et høyere nivå mer sentralt, for så å velge representant til riksforsamlingen på Eidsvoll. Kirkene og prestene var sentrale og nødvendige aktører for å få gjennomført dette i 1814. Sogneprestene utformet adressene som hadde form av høytidelig henvendelser stilet til prins og regent Christian Frederik personlig.

Representantene hadde med seg disse fullmaktene til Eidsvoll hvor de ble overbrakt. Blant de 112 valgte representantene på Eidsvoll finner vi 14 prester og 7 andre geistlige som var viktige personer i 1814.

Bededagsgudstjenesten

Gudstjenesten 25. februar 1814 er omtalt som bededagsgudstjeneste. Her vises det til de alminnelige bededagsgudstjenestene som, etter Kirkeritualen av 1685, ble

Kirkens feiring

- 22. februar: «Fra 1814 til 2014: Et større vi?» En konferanse om religion og nasjon i Trefoldighetskirken i Oslo.
- 23. februar: Offisiell festgudstjeneste, bønnedag for land og folk i Oslo domkirke.
- 10. april: Offisiell gudstjeneste i Eidsvoll kirke, Eidsvoll. Seminar: Kirke for alle – grunnlov for alle: I samme kirke med lik verdighet og like muligheter.
- 17. mai: Offisiell gudstjeneste i Holmens kirke, København – Sjømannskirken. Offisielt program utenfor Folketinget umiddelbart etterpå.
- 17. mai: Heldagsprogram med start på Eidsvoll 1814 og avslutning i Eidsvoll kirke. Tema: Fremtid og håp for nye generasjoner
- 19. mai: Offisiell gudstjeneste i Eidsvoll kirke, Eidsvoll.
- 20. mai: Offisiell økumenisk gudstjeneste i Nidarosdomen, Trondheim. Lansering av boken «Vår kristne og humanistiske arv» umiddelbart etter gudstjenesten.
- 6. juni-10. august i Baroniet i Rosendal og 14. august-14. september ved Kulturhuset Buen galleri i Mandal: Offisiell jubileumsutstilling for Adolph Tidemand 1814-76.
- Det planlegges et nasjonalt musikalsk kulturarrangement høsten 2014. Kirkerådet kommer tilbake med mer informasjon om arrangementet på www.kirken.no/1814.

feiret året gjennom på onsdager og fredager. Gudstjenestene har vært forvaltet litt ulikt fra sted til sted gjennom århundrene, men var nok mange steder på begynnelsen av 1800-tallet ennå rimelig utbredt. I disse gudstjenestene hadde prestene anledning til å preke over selvvalgt tekst, men mange forholdt seg likevel til søndagens tekster. Nattverd ble her feiret, som på søndager, om noen ba om det. Mange steder var det tilgangen til kommunionen som gjorde at gudstjenestene overlevde. Vi gjenfinder restene av denne gudstjenestetradisjonen i våre ordninger for Nattverd utenom høymessen. Gudstjenestens særlige bønnekarakter kan ha vært en medvirkende årsak til at nettopp denne dagen ble valgt i disse urolige ukene vinteren 1814.

Kirken stod sentralt

Et sentralt dokument knyttet til grunnlovsjubileet er brevet som biskop i Oslo, eidsvollsmannen Frederik Julius Beck (1759-1822, biskop 1806-1822) sendte sine presster i anledning bededags-gudstjenesten 25. februar 1814. Der omtales gudstjenesten som «[...] en almindelig festlig Bededags Helligholdelse i Anledning af Fædrelandets nuværende vigtige stilling». Her viser biskopen til «de ugentlige Fredags Bededage».

Dagen falt i 1814 mellom askeonsdag og første søndag i faste. I brevet gir biskop Bech oss et innblikk i liturgien og de særskilte tilpasninger som ble gjort i bispedømmets kirker i anledning dagen. Han følger lojalt opp påbudene som ble gitt av danskeprinsen, Christian Frederik, i hans kunnegjøringer datert 19. februar.

I flere ulike sirkulærer gir prinsen påbud om at det skal holdes en gudstjeneste i alle kirker.

Verdighet og styrke

Det var opplysningstidens og rasjonalismens idealer som rådet da Grunnloven ble til. Dette kom også til uttrykk i tilnærmingen til salmene og musikken. Verdighet og styrke var samtidens estetiske idealer. For salmene betydde det en stigende grad av rytmisk utjevning fra slutten av 1700-tallet og framover mot innføringen av O. A. Lindemans korallbok i 1823. Ellers var det store forskjeller mellom by og land, også i hvilken salmebok som var i bruk i menigheten. I 1814 hadde menighetene tre salmebøker å velge mellom: Guldbergs Psalmebog 1783, Kingos Salmebog 1699 og Balle og hans medarbeideres Evangelisk-christelig Psalmebog 1798 (autorisert). ●

Teksten er noe forkortet

RESTAURERES NÅ: Eidsvollsbygningen, der Riksforsamlingen forfattet Norges grunnlov, var tidligere hovedbygningen på Eidsvoll Verk. Det var også her prins Christian Fredrik ble valgt til Norges konge. Til årets jubileum har staten besluttet at hele anlegget med hovedbygningen, paviljongene og hagen så vidt mulig skal tilbakeføres til situasjonen i 1814.

FOTO: KJETIL BJØRNSRUD

Kirkerådet har utarbeidet et informasjonshefte med egen agenda for Den norske kirkes festgudstjenester 23. februar 2014. Hefet finnes på www.kirken.no/1814. Det anbefales at alle landets menigheter feirer denne festgudstjenesten; gjerne i tilknytning til opphenging av fullmakter og skilt i de kirkene som var valgkirker i 1814.

Grunnlovsjubileet gir perspektiv

Reformasjonen i 1536-1537 innførte lutherdommen og braut sambandet med Den katolske kyrkja og paven i Roma.

AV PROST
PER BARSNES

Den norske kyrkja vart så plassert under den dansk-norske kongen sin autoritet, og vart i Grunnlova frå Eidsvoll av 17. mai 1814 ei lovfesta statskyrkje, underlagt storting og regjering. Noregs konge vart med det Den norske kyrkja sin symbolske leiar. Den norske kyrkja er framleis det største trussamfunnet i landet og fram til den 21. mai 2012 var ho kongeriket Noreg sin offentlege religion.

Under arbeidet med grunnlova i 1814 spelte kyrkja ei viktig rolle. Dei som valde dei 112 utsendingane til Eidsvollsforsamlinga i 1814, vart valde i kyrkjene. Blant eidsvollsmennene var det 14 prestar. Folkekyrkja har farga våre kristne og humanistiske fellesverdier, noko som også er ført vidare i den reviderte grunnlova, der det heiter, tilpassa språket frå 1814: «Værdigrundlaget forbliver vor kristne og humanistiske Arv. Denne Grundlov skal sikre Demokrati, Retstat og Menneskerettighederne» (Den nye §2).

Framleis folkekyrkje

Framleis har Den norske kyrkja også i oppdrag frå Stortinget å vere folkekyrkje, med eit kyrkjeleg tilbod til heile folket, i små og store miljø, frå landsende til landsende, uttrykt slik i den reviderte grunnlova: *«Alle indvaanere af Riget have fri Religionsudøvelse. Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forbliver Norges Folkekirke og understøttes som saadan af Staten. Nærmere Bestemmelser om dens Ordning fastsættes ved lov. Alle Tros- og Livssynssamfund skal understøttes paa lige linje»* (Den nye §16).

I dette ligg det ei grunnlovsfesta likebehandling av alle trus- og livssynssamfunn, slik det også

har vore i lang tid. Til dømes har, til samanlikning, Humanetisk forbund i mange år fått like stor økonomisk støtte pr. medlem frå staten som Den norske kyrkje får pr. medlem.

Programerklæring

Frå Den norske kyrkja side er vi opptatt av at grunnlovsjubileet både skal gi oss kunnskap om vår nasjon og kyrkja si felles historie, og peike på kyrkja sitt ansvar for å tale og handle der fridom og menneskerettar er trua. Av den grunn er Den norske kyrkja si programerklæring for grunnlovsjubileet: Fri til å tale, tru og tene! Å sikre denne fridommen er grunnlova sin kjerne! Det er viktig at kyrkja først og fremst står fram som eit trussamfunn og ikkje primært som ein statsinstitusjon. Det norske samfunnet i dag er samansett av menneske med ulik tru og livssyn, og respekt for det må koma til uttrykk i både teori og praksis. Men samtidig er det viktig at vi som kyrkje ser stort på vår oppgåve i samfunnet som det største kyrkjesamfunnet i landet, som etisk verdileverandør og som ein verdifull kulturaktør. På den måten fører vi folkekyrkjearven vidare i ei ny tid.

Vår visjon for kyrkja er:

- Ei vedkjennande kyrkje som deler og gir vidare trua på den treeinige Gud.
- Ei misjonerande kyrkje som vitnar om Jesus Kristus lokalt og globalt saman med den verdsvide kyrkja.
- Ei tenande kyrkje som i sorg og glede viser omsorg gjennom nestekjærleik, inkluderande fellesskap, kamp for rettferd og vern om skaperverket.
- Ei opa kyrkje som utviklar fellesskap, som verdset mangfold og respekterer at folk er ulike. ●

Tidemand og Gud

HAUGIANERNE: Den stående mannen midt i bildet er en lekpredikant kristen vekkelsesbevegelse på begynnelsen av 1800-tallet. Adolph fra 1845 til 1852, og det finnes flere versjoner av bildet.

1814 i Fana

Etter gudstjenesta i Fanakyrkja på bededagen i 1814, blei det valgt to valmenn frå Fana til stormannsmøte på Eidsvoll 17. februar.

AV ODDVAR SKRE

tilknyttet haugianerne; en norsk Tidemand arbeidet med motivet
FOTO: NASJONALBIBLIOTEKET

Den norske kirke ved Kirkerådet setter opp det nasjonalkirkelige utstillingsprosjektet «Tidemand og Gud» fra juni. Prosjektet er en vandreutstilling som vil vises frem flere steder i perioden juni til september.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Den norske kirke håper utstillingen vil skape engasjement hos publikum og stimulere til debatter omkring norsk kristenliv, yrings- og religionsfrihet. Utstillingen markerer også 200-årsjubileet for Adolph Tidemand's fødsel, 14. august 1814 i Mandal. Han var sønn av tollinspektør Christen Tidemand, som representerte Mandal Amt på det Overordentlige Storting i Christiania høsten 1814. Utviklingen av yringsfriheten var viktig i det norske samfunnet på 1800-tallet. Prosjektet peker blant annet på hvordan yringsfriheten ble uttrykt gjennom Adolph Tidemand og hans malerier.

Dissenterloven

Grunnlovens §2 fra 1814 stadfester at riket skal ha fri religionsutøvelse samtidig som den evangelisk-lutherske religion skal være statens offentlige religion. Men først i 1842, ved opphevelsen av Konventikkelpakten fra 13. januar 1741, ble

grunnlaget for forsamlingsfrihet lagt i Norge. Dissenterloven fra 1845 gav tre år etter andre kristne trossamfunn enn Den norske kirke, lov til å etablere seg i Norge. Denne tematikken gjenfinnes hos Tidemand i bildene Haugianerne, Katekisasjon og Fanatikerne.

Scener fra norsk kristenliv

Gjennom møter med Nasjonalmuseet og andre nasjonale og regionale kunstinstitusjoner er det lagt opp til et bildeutvalg på 20 verk som utgangspunkt for utstillingen. Bildeutvalget vektlegger folkelivsskildringer der Tidemand gjengir norsk kristenliv vist gjennom lekmannsbevegelse og gudstjenesteliv i norske bygder, men også livets store høydepunkter som konfirmasjon og bryllup foruten nød og sosiale forskjeller. Prof. emeritus i kunsthistorie Magne Malmanger (Universitetet i Oslo) er kunstfaglig ansvarlig, og vil ha det overordnede ansvaret for utstillingens innhold og utarbeide katalog til utstillingen. ●

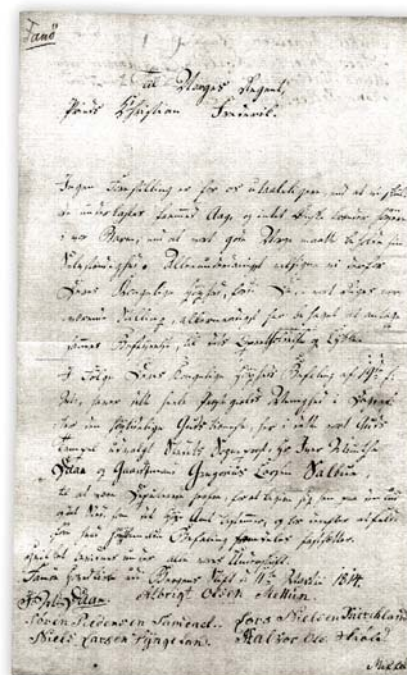
Då folk fekk vita om Kielfreden 14. januar 1814, der Danmark gav landet vårt til Sverige, vart mange sinte og skuffa, og godseigar Carsten Anker på Eidsvoll tok initiativet til å kalla inn til eit stormannsmøte på Eidsvoll 17. februar. Til møtet hadde dei og invitert den danske tronarvingen prins Christian Frederik, for å tilby han vervet som norsk statsoverhovud. Etter møtet gjekk det brev til heile landet om at det skulle haldast gudsteneste med val på valmenn i alle sokn, for å velja utsendingar til ei grunnlovsforsamling på Eidsvoll.

I Fana vart valet gjennomført etter gudtenesta på den ekstraordinære bededagen i Fana kyrkja fredag 11. mars, og sokneprest Ivar Munthe Daae, forfatta dette brevet til Christian Frederik med sterk oppmodning til han om å bli norsk konge, underskrive av fem Fana bøndar. Som valmenn frå Fana blei valt sokneprest Ivar Munthe Daae og Gregorius Larsen Salbu. Dette blei meddelt regenten i eit eige brev:

«Til Norges Regent
Prinds Christian Frederik

Ingen Forestilling er for os utaaleligere end at skulde underkastes fremmed Aag, og intet Ønske brænder heftigere i vaar Barm end at vort gode Norge maatte beholde sin Selstændighed. Allerunderdanigst anmoder vi derfor Deres Kongelige Højhed, fordi De, i vort Riges nu nærværende Stilling, allernaadigst for behage at antage Beføjning til dets Opretholdelse og Lykke.

Ifølge Deres Kongelige Højheds Befaling af 19de februar harer dette heele Præstegieldes Menighed i dag for den højbellige Guds Aasyn og i dette Guds Tempel, udvalgt Stedets Sognepræst, hr Ivar Munthe Daae og Gaardbruger Gregorius Larsen Salbu, til at være Deputerede herfra, for at ligesom sig de paa den Tid og det Sted som det heele Amt bestemmer, derefter at holde frem brva højstærede Befaling fremdeles fastholder.» ●

KLAR FOR KULTURMØTE: – Jeg tror konserten i Oslo domkirke på fredagskvelden skal bli en flott opplevelse – både for oss og for alt folket, sier Per Oddvar Hildre.

FOTO: THORVALD KNUITSEN

Sommerfest med

Et av høydepunktene under Det norske misjonsselskaps sommerfest blir når de norske sangerne fra Skruk og de gassiske sangerne fra Lova fyller koret i Oslo domkirke.

AV MAGNHILD LANDRØ

2.-6. juli samles folk fra hele landet til Sommerfest og generalforsamling på Ekebergsetta utenfor Oslo sentrum. Påmeldingen er for lengst i gang. Mye av programmet disse fem dagene vil gå parallelt, med 20 spennende seminarer, forhandlinger og valg, konserter, bibeltimer og inspirasjonssamlinger, egen leir for tenåringene, eget opplegg for barna og hyggelige mingleområder i diverse telt rundt Ekeberghallen.

Kulturmøter

På fredagskvelden fylles Oslo domkirke med «Guds draum», der det norske koret

FEIRET 40 I FJOR: SKRUK (Sunnmøre kristelige ungdomskor) ble opprettet i 1973, og har hele tiden vært under ledelse av Per Oddvar Hildre.

FOTO: ODD FURENES

Skruk og det gassiske koret Lova bekrefter for oss hva misjon dypest sett handler om: Å dele rettferdig det vi har fått. Dirigent Per Oddvar Hildre – mer kjent som Prots – er ikke ukjent med kulturelt samarbeid over

landegrensene, med sitt Kulturmix-konsept som handler om at han får med seg norske korsangere til andre himmelstrøk, og så møtes ulike kulturer til artige fellesskapsopplevelser.

Fakta: Skapt til å dele

- Mange gleder seg allerede til Sommerfest og generalforsamling for Det norske misjonsselskap (NMS) første uken i juli. Dette blir en storsamling der det kommer folk fra alle kanter av landet og kloden.
- Stedet er Ekebergsletta i Oslo. Denne gangen inviterer NMS til en storsamling som vil bli spesielt tilrettelagt også for familier, med parallelle opplegg for barn og tenåringer/ ungdommer.
- Programmet på Sommerfesten blir allsidig og innholdsrikt, med kveldsmøter, seminarer, debatter/forhandlinger, konserter, storbyfest, utflukter, global landsby, mingleområder, internasjonale mattelt og hvilerom.
- Det blir en egen NMS-campingleir på Ekebergsletta, og over hele byen ellers er det reservert hotellsenger som du kan booke.
- SKRUK kommer. Artisten Maria Solheim kommer. Det gjør også biskop Kvarme, forsvarsadvokat

Geir Lippestad, det gassiske koret NOVA, gjøglerne Chris og Øysteine, Geir Hegerstrøm – blant mange andre. Og så du!

- Påmeldingen er i gang, og trenger du mer informasjon, kan du sjekke www.nms.no/gf2014.
- Der kan du også lese Sommerfest-avisen.
- Dersom du har spørsmål, kan du kontakte NMS' infosenter på telefon 51516100.

Skruk!

– For ti år siden hadde jeg med meg en gjeng norske sangere til Madagaskar, forteller Hildre.

– For oss som er oppvokst med en viss kritisk holdning til enkelte landskulturimperialistiske aktiviteter, var dette et møte som gjorde oss ydmyke overfor den mer moderne måten å drive misjon på. Og, ikke minst, den holdningen og utholdenheten vi så misjonærene levde og handlet med.

Gjorde inntrykk

– Dere var også på Mangarano, der Det norske misjonsselskap har drevet arbeid blant spedalske i mer enn 100 år?

– Ja, og det gjorde sterkt inntrykk. Jeg vet for eksempel at to av sangerne i Kulturmix-gruppa dro rett til kirkekontoret da de kom hjem til Norge, og meldte seg inn i kirken igjen. Jeg skjønner dem, for her fikk vi møte kristen nestekjærlighet satt ut i praktisk liv, på en forbilledlig måte.

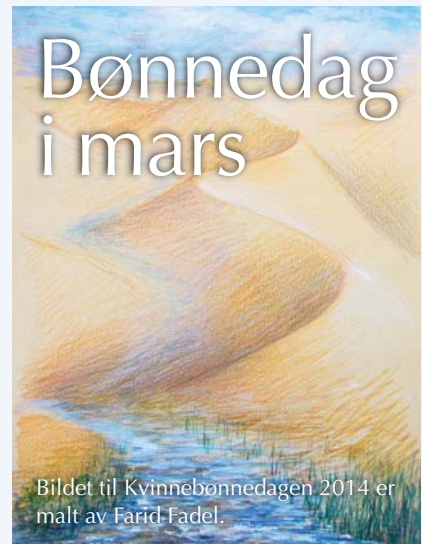
Per Oddvar Hildres inntrykk av norsk misjon er at de som har meldt seg til tjeneste i ulike krevende geografier, de må åpenbart ha et kall til være der.

– Det finnes mange eksempler på at misjonærer har valgt å bli værende, mens andre hjelpearbeidere stikker av når katastrofer og krig truer. Misjonærene og den lokale kirken åpner dørene for hjemløse, deler mat, trøster og er til stede. Ja, det gjør unektelig inntrykk.

Den store konserten

– Har SKRUK hatt noe samarbeid med dette gassiske Lova-koret tidligere?

– Nei, dette blir første gangen, så vi er spente – og vi gleder oss! Vi skal møte Lova et par dager før konserten, og da skal det bli artig å se hva som skjer. Jeg tror konserten i Oslo domkirke på fredagskvelden skal bli en flott opplevelse – både for oss og for alt folket. ●

Bildet til Kvinnebønnedagen 2014 er malt av Farid Fadel.

Første fredag i mars hvert år samles kvinner over hele verden i bønn.

AV TORA HAARR SKEIE, KONTAKTPERSON
NESTTUN/FANA, FORSAMLINGSSARBEIDER
NESTTUN INDREMISJON

Kvinnenes internasjonale bønnedag startet i USA i 1887, da kvinner fra ulike kirkesamfunn samlet seg om en felles bønnedag. I dag har bønnedagen (World Day of Prayer) komiteer i mer enn 170 land og regioner. I Norge startet slike samlinger i slutten av 1920-årene, og i Fana har vi hatt samlinger på Nesttun Bedehus siden 1985.

Dette året er det kvinner i Egypt som har satt sammen programmet. Emnet er «Egypt: Bekker i ødemarken». Kollekten som samles inn, går til Bibelselskapets bibelmisjonsarbeid. Bibelselskapet prøver, i samarbeid med sine internasjonale kontakter, å finne kvinnerelaterte prosjekter i de landene bønnedagsprogrammene kommer fra. I tillegg dekkes utgiftene til administrasjon, trykking og utsendelse av bønnedagsmateriellet. Bibelselskapet har arbeidet med distribusjonen av programmene, samt regnskapet for den norske komiteen for bønnedagen.

Det er flott og inspirerende å møtes, på tvers av menighetsgrenser! Kanskje er det mange flere som gjerne ønsker å delta, men som ikke har vært klar over samlingen. Denne gangen deltar Turid Bakke Braut med andakt og sang. Vi synger også sammen, og bruker tid i bønn. Hjerterlig velkommen! ●

Nesttun Bedehus (Peisestuen i 2. Etg), Øvsttunveien 58, fredag 7. mars kl. 12.00

KVINNENES
INTERNASJONALE
BØNNEDAG

Olaf Hillestad
(1923-1974):

Kirkelig rebell

Det var Olaf Hillestads uttalte program å åpne kirkens dører for unge mennesker, men for å gjøre dem til kirkegjengere og fremtidige menighetsbyggere var det nødvendig å møte dem med ord som appellerte til dem og et tonespråk som var deres. Dette var en uvant innstillig i norsk kirkeliv da Hillestad ble prest.

AV LISE MCKINNON

Olaf ble født på Askøy 8. juli 1923, sønn av presten Erik Olsen Feet og Bergljot Zwiłgmeyer. Morbroren, Dagfinn Zwiłgmeyer var prest og salmedikter, forfattergener kan han også ha arvet etter et annet medlem av Zwiłgmeyer-familien, nemlig Dikken, som er blitt kalt en fornyer av norsk barnelitteratur.

Kapellan i Slettebakken

I 1952 ble han cand. theol. og fikk sin ordinasjon. Hans første arbeidsplass ble Norges kristelige ungdomsforbund, først som soldatsekretær og fra 1954 som forbundets landssekretær. I den perioden fikk tusener av ungdommer et møte med Hillestads entusiasme og evner til å spre glede omkring seg i de store tenåringstreffene han ledet. Fra 1959 virket han som hjelpeprest i Uranienborg menighet i Oslo, før han ble utnevnt til residerende kapellan i Slettebakken kirke og innsatt der ved høymessen 3. februar 1963. Slettebakken ble utskilt som egen menighet i 1960, eget kirkebygg ble ikke innviet før i 1970, men det var stor kirkelig aktivitet i det som fremdeles kunne kalles et nybyggerstrøk med mange unge mennesker.

Energi og entusiasme

Når en skriver for et menighetsblad i Bergen, føles det naturlig å legge spesiell vekt på denne perioden i Hillestads liv. Kanskje kan vi ennå ha litt å lære av virksomheten der. Det er slående hvor ofte ordene «glede»/«gladelig», «velkommen» og «ung» går igjen i menighetsbladet. Der er energi og entusiasme, men det er aldri tvil om hva som er det viktigste: «Husk: Det er ikke flaut å gå i kirken og det er ikke kjedelig å være der.

VILLE VÆRT 90 ÅR: «Han døde som han levde - bunn glad fordi han alltid var bunn alvorlig» skrev biskop Alex Johnson i sitt minneord over Olaf Hillestad.

FOTO: CAPPELENS FORLAG

Hva annet har du egentlig på programmet som er så meget mer interessant og givende?» Hillestad hadde vært på studieturer til Tyskland og USA for å se hva som skjedde angående fornyelse av liturgien i andre land, men det var etter en studietur til Storbritannia i 1963 (det året The Beatles hadde sitt store gjennombrudd i hjemlandet) med stipend fra Menighetsfakultetets Hallesbylegat at han ble så oppglødd at han skrev en rytmesalme på vei hjem.

Romalder-salme

Han begynte å oversette noen av salmene han hadde hørt, samt å skrive salmer selv. I 1964 sto en salme signert Hillestad på fremsiden av Slettebakken menighetsblad med tittelen «Romalder-salme». Året etter sto den i bladet med tittelen «Salme for ungdom». Dette var «Se universets Herre», den første salmen som tar hele det svimlende universet inn i salmediktningen. Ungdommen sluttet opp om aktivitetene i menigheten og samlet seg i «kjellerkirken», tilfluktsrommet på Slettebakken skole.

– Det var så fullt der at de sto oppetter veggene. Brannvesenet ville aldri tillatt noe

slikt i dag, minnes organist i Slettebakken, Olav Øgaard.

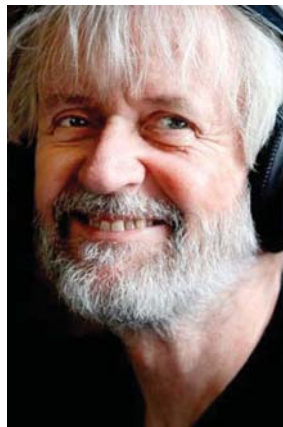
Møtte motstand

Fra dette primitive kirkerommet ble det bølger som skapte dønninger langt utover byen og selv landets grenser. 26. januar 1964 var det «*tv-overføring av ungdomsgudstjeneste i Slettebakken og norgesmesterskap på skøyter*», skrev menighetsbladet. Senere samme år fulgte platen «Den unge menighet». Den inneholdt noen av Hillestads salmer og liturgi med moderne rytmer, «*alt sunget på bredeste bergensdialekt av de unge*». Det kirkemusikalske Norge var negativt. Det ble innlegg i aviser landet rundt, men «*reaksjonen var langt mer positiv enn initiativtakeren hadde ventet*» i den tykke brevbunken som kom til kirken. En av Hillestads steileste motstandere i begynnelsen var organisten og komponisten Egil Hovland, som blant annet gikk sterkt ut mot Hillestad på et møte i Presteforeningen.

Hillestad/Hovland

Men Hillestad lot seg ikke kue. Han send-

og elsket salmedikter

DUGNADSPLATE: Kirkelig Kulturverksteds første plate (til venstre) og starten på selskapet da den kom ut i 1974. Repertoaret spenner fra samtidsjazz via viser til kirkemusikk i ymse varianter, der ulike artister medvirker i et dugnadspreget prosjekt i typisk 70-tallsstil. Produsert av ekteparet Marianne Lystrup og Olafs sønn, Erik Hillestad (fargebildet). Over høyre: Komponist Egil Hovland og organist i Slettebakken, Olav Øgaard.

te et brev med tre av sine salmetekster til Hovland hvor han skrev: «Nå har du gjort meg så mange pek, at nå er det på tide at du begynner å gjøre bot». «Boten» besto i å lage melodier til de vedlagte salmene, «Se universets herre», «Himmelske Far du har skapt oss» og «Du ber oss til ditt alterbord». Senere havnet Hillestad og Hovland i samme kommisjon og utviklet et godt samarbeid. Om sitt verk «Langfredag» sa Hovland at «bønnene er laget av Hillestad, og de handler om sosial urettferdighet, lidelse, ungdom og narkotika og alt det der. Vi tok opp det med menneskelig nød og Lønnings poeng: at Kristus går inn i vår tids lidelse. Det var veldig radikalt på den tiden».

Dans i kirken

Hovland innførte ballett i sin «Missa Vigilante» i 1967. Dans i kirken utfordret pietistene voldsomt. «Rabalder er et stadium i utviklingen», sa han til Dagbladet ved en annen anledning samme år. Ord Hillestad sikkert var enig i! Allerede i 1965 var Hillestad blitt medlem av Liturgikommisjonen, og i 1966 forlot han Slettebakken, reiste tilbake til Oslo hvor han via Norges kristelige ungdomsforbund fortsatte arbeidet med fornyelse av konfirmasjonsundervisningen. Han stiftet Forum Experimentale, hvor de liturgiske nyskapingene kunne foregå og var aktiv med i mye som det ikke er plass til å nevne her. Han skrev mange salmer som tydelig viser hans positive og glade kristentro og ønsket om å tenne begeistring i menigheten. Syv av hans beste er med i den nye salmeboken, i tillegg til seks han har oversatt.

Døde som han levte

I 1972 ble Hillestad generalsekretær i Oslo indremisjon, da led han allerede av hudkreft, en sykdom som han holdt skjult for alle bortsett fra sin egen familie. Hans død 23. januar 1974 kom derfor som et sjokk på mange. I sine minneord skrev biskop Alex Johnson: «Først og fremst er hans navn knyttet til den fornyelse i det kristne ungdomsarbeidet som har preget de siste 20 år. Hillestad fikk en egen klangfarve inn i ungdomsarbeidet. Han hadde evnen – både i tale og dikt – til å la de unge finne sammenheng mellom hele menneskehetens situasjon og de daglige plik-

ter». Og videre: «Han tok aldri seg selv høytidelig. Fordi han tok livet så alvorlig. Han var et fyrverkeri av humor og selvironi og glemte aldri at han kom fra rampejengen i Ullevål hageby'. Han døde som han levte – bunn glad fordi han alltid var bunn alvorlig». La fjorårets 90-års jubileum for Olaf Hillestads fødsel bli en opptakt til en velfortjent og stor hundreårsmarkering!

Sitatene og opplysningene er hentet fra mange kilder, men jeg vil gjerne nevne den hjertelige mottakelsen og de gode samtalene jeg hadde i Slettebakken kirke – en kirke hvor døren fremdeles er åpen! ●

Universets Herre

Av Olaf Hillestad

Se universets Herre
i rommets kongehall,
med stjerner i sin krone
og kloder uten tall.

Men han er og i støvet
og kommer ganske nær,
han ser vår ferd på jorden
og husker hvem vi er.

Se han som tenner lyset
i rommets kirkesal,
velsigner hele kosmos
fra himlens katedral.

Men han ser og i nåde
til jordens lave krypt,
han rekker sine hender
mot oss som falt så dypt.

Se han som skaper livet
i rommets dunkle skjød,
som hersker over altet
og over liv og død.

Men han bor og i hjertet
hos sine barn på jord,
han skaper liv av døde
og frelser den som tror

HESTEHODETÅKEN: Stjernetåken i Orions belte består av ufattelige mengder støv og gass. Dette er en av universets stjernetåker, en slags stjernetenes fødestuer. FOTO: NASA/ESA/HUBBLE HERITAGE TEAM

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger flere frivillige medarbeidere i Bergen. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig, og samtidig oppleve personlig utvikling? Kirkens SOS er Norges største døgnåpne krisetjeneste på telefon og internett. Du får god opplæring og oppfølging underveis. Innføringskurs starter 17. februar 2014. Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin. Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654 Epost: bjorgvin@kirkens-sos.no • Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og **distriktet**

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

EUROSPAR

Blomsterdalen Matsenter AS

man-fre: 8-22 • lørdag: 9-20

tlf. 55 22 00 20

ALLTID LAVE PRISER

www.sparkjop.no

Familievarehuset:

Førde • Åsane • Strandgaten • Drotningstovik
Kokstad • Stord • Haugesund

Shell

KNUTSEN BENSIN OG SERVICE AS

5258 Blomsterdalen - Telefon 55 22 61 84

Bensinstasjon - Autorisert bilverkstad

Shell

EL-TUNET

i Blomsterdalen

”Størst på lamper og skjermer”

Nytt tlf. nr
55 11 47 50

Vi har også småelektriske apparater og gaveartikler.

Har du små eller store byggeplaner, ring vår installasjonsavdeling.

Håvardstun Elektriske as

Ytrebygdsveien 237 - 5258 Blomsterdalen

Samdals

Begravelsesbyrå AS

Bjørn-Eivind K Netland og Arve Løvenholdt
TRADISJON - TRYGGHET - RESPEKT
Gratis samtale i hjemmet. Døgnvakt: 55 90 19 80

Byens Trafikkskole

v/Domkirken

«Vegg i vegg med 5 videregående skoler»
i sentrum

Kontor: 55 31 07 00, kl. 08.30-16.00

Adresse: Kong Oscarsgt. 23, 5017 Bergen

Privat: Rolf Flatholm, 55 99 05 89, 970 78 787

BIL & MC

Hvem-hva-hvor i Fana menighet

Besøk vår hjemmeside: www.fana-menighet.no

Menighetskontoret

55 59 32 50 -
55 59 32 59
fana.menighet@bergen.kirken.no
Gironummer 3411.30.76803

Prost Per Barsnes

55 59 32 55
per.barsnes@bergen.kirken.no
priv: 55 91 56 56 -
415 52 570

Sokneprest Gunnar Nesse

55 59 32 56 - 901 70 380
gunnar.nesse@bergen.kirken.no

Kateket Silje M. Salvesen Foss

55 59 32 62
siljemadelen.salvesen@bergen.kirken.no

Adm. leder Marit Offerdal

55 59 32 51
marit.offerdal@bergen.kirken.no

Kapellan Eivind Kråvik

55 59 32 53
eivind.kraavik@bergen.kirken.no

Frivillighetskoordinator/ diakonimedarbeider

Liv Marit K. Evjen
55 59 32 54 - 920 91 187
liv.marit.k.evjen@bergen.kirken.no

Kantor Jan Røshol

55 59 32 52
jan.roshol@bergen.kirken.no

Kantor (Ytrebygda) Ivar Mæland:

ivar.maeland@bergen.kirken.no

Kirketjener Ann Kristin Hovland

55 59 71 07
ann.kristin.hovland@bergen.kirken.no

Trosopplæringsmedarbeider

Agnes T. Kroken
Barne- og ungdomsmusiker:
Kristin E. Edvardsen (permisjon):
agnes.kroken@bergen.kirken.no

KM-sekretær Eli Beate Nilsen:

55 59 32 59
elibeate@bergen.kirken.no

Kirketjener Renate Olsen

55 59 32 66
renate.olsen@bergen.kirken.no

Dåp, vielse og begravelse:

Kirketorget 55 59 32 10
kirketorget@bergen.kirken.no

Kirkegård og gravstell

Tlf. man-fre 8-15:
55 59 39 00 - gravplass@akasia.no

Menighetsrådsleder

Tord Byrkjeland Berntsen

Ytrebygda menighetsutvalg:

Svein Berg, sveber5@gmail.com

Økonomiutvalget

Per Jonny Vik, 55 22 91 64

Gudstjenesteutvalget

Olaf Heggdal, 958 24 222

Trosopplæringsutvalget

Kari Flornes, 55 29 87 51

Kulturutvalget

Linbjørg Sæterdal, 959 78 425

Misjon/økumenikkutvalget

Oddvar Aadland, 55 22 66 73

KFUK-KFUM

• Sekretær, vikar: Eli Beate Nilsen
55 59 32 60 - 924 03 631

• Voksenlaget, Fana KFUK/
KFUM: Tor Magne Birkeli
909 93 421 - tor.hild@online.no

• Åpen barnehage,
Fana KFUK/ KFUM
styrer Kari Frotveit- 413 28 003

• Leder Fana KFUK/KFUM:
Lisbeth Småland Søvik
411 07 458 - lissmaa@gmail.com

Diakoniet

Tone Høylandskjær, 55 22 80 92

Fana Kyrkjekor

Gyri Skre, 55 91 51 53

Ytrebygda Kyrkjelag

Arvid Grostøl, 55 22 72 20

Åpen barnehage Fana KM

Velkommen til åpen barnehage i kjelleren til Fana menighetssenter. Fana KFUK-KFUMs tilbud er for barn i alderen 0-6 år sammen med en voksen omsorgsperson. Det er et møtested for både barn og voksne hvor det vil være en fin mulighet til å bli kjent med andre barn og voksne i nærmiljøet. Åpen barnehage er et møtested for vennskap, fellesskap, lek og læring.

Åpningstider:

Mandag 09.00-15.00

Tirsdag 09.00-14.00

Torsdag 09.00-14.00

Hver dag har vi:

- Lek, aktiviteter og samlingsstund
- Felles smørelunch
- Babysang (tirsdager kl. 11.00)

Tilbudet er gratis. Du betaler kun kr. 20,- for voksen og kr. 15,- for barn om dere spiser lunch med oss. Åpen barnehage har ingen påmelding og du kan komme og gå når du vil innenfor barnehagens åpningstid. Vi følger skoleruta for ferier og fridager.

Adresse: Fanaveien 320, 5244 Fana

Tlf: 413 28 003

e-post: post@openbarnehage.no

www.openbarnehage.no

Hjelp til tak og ventilasjon?

Ta kontakt med oss
tlf 55 11 69 69

FANA BLIKK
TAK OG VENTILASJONSSENTERET

Fanaveien 39 - 5221 Nesttun
Nettbutikk: www.fanablikk.no

Musikkalender for Fana menighet

«Fornyelse og Tradisjon» - med mønstring og mangfold

Fana kirke:

Søndag 23. februar kl. 11.00:

200 års markering av 1814, Formiddagsskoret medvirker

Fredag 14. mars kl. 20.00:

Romantisk festkonsert med bryllupsprogram. Kantorene og Fanasolistene m.fl.

Søndag 30. mars kl. 11.00:

Gudstjeneste. Innsettelse av ny kantor i Fana kirke. Fana kyrkjekor, Fana kammerorkester, Fana solister og prosjektkor og band mm. (Mønstring og mangfold.)

Søndag den 13. april kl. 19.00:

Orgelmusikk fra pasjon til påske på 2 orglar Organist: Ivar Mæland

Søndag 27. april kl. 19.00

Konsert, 100-års markering for Sigmund Skage, m/utdeling av Sigmund Skages minnepris. Prisvinnere, Fana mannskor og Fana kyrkjekor

Ytrebygda kirke:

Salmekveld: Torsdag 20. februar kl. 19.

Fokus på salmetonene, nye og kjente melodier. Med Kulturutvalget og gjestekoret Kor-miks fra Kyrkjekrinsen i Åsane.

Salmekveld: Torsdag 3. april kl. 19.

Med Arve Brunvoll som har bidratt med en rekke oversettelser og flere egne tekster. Fokus på hans diktning og oversettelser.

Festkonsert: Søndag 18. mai kl. 19.00

Temaer: Innvielse av kirkens nye piano i samspill med flyglet. Bl.a. musikk fra tiden omkring grunnlovens innførelse Harald Bjørkøy, sang Inger Johanne Jensen (Danmark) og Ivar Mæland, klaver

Med forbehold om programendringer, følg med i annonseringer.

Det skjer i Fana og Ytrebygda, nå med nye kantorer i begge kirkene. Bidra i aktiviteten med deltagelse! ●

FANA KYRKJEKOR 2014

Nå starter vi på nytt år med ny fast dirigent, Jan Røshol.

Vi øver hver onsdag kl. 19.30 – 21.30 i Fana menighetssenter.

Program:

Konsert og festgudstjenester i Fana kirke
Sommertur til Berlin 12/6- 19/6-14

Koret har et variert repertoar. Større verk som vi vil fremføre hele eller deler av:

2014:

Bach: Kantate 140

Schubert: Messe i G-dur

Händel: Messias

2015:

Haydn: Skapelsen

Durflé: Requiem

Målgruppe:

Koret har medlemmer fra 30 år og oppover. Vi har plass til nye medlemmer på alle stemmer. Bidra med din stemme til fornyelse og tradisjon i Fana kirke.

Kontingenten er kun kr 500,- pr år.

For påmelding, kontakt kantor Jan Røshol
55 59 32 52 - jan.roschol@bergen.kirken.no

Jule- fest på Fana

Fana Kyrkjekor har i mange år arrangert julefest på Fana, tidlegare saman med Fana Mannskor, men dei siste 10-15 åra åleine eller saman med pensjonistkoret vårt, også kalla Formiddagskoret.

AV ODDVAR SKRE

Samstundes er festen flytta frå Stend Jordbruksskule til Fana Menighetssenter. Julefestar er ein over hundre år gamal tradisjon, som kyrkjekoret no er nesten åleine om i Fana. Om lag 60 menneske, for det meste kormedlemmer med slekt og vener, hadde i år funne vegen til festen på Fana menighetssenter laurdag 4. januar 2014.

Det vanlege opplegget for ein julefest er at ein talefør person blir invitert til å halda ein festtale, etterfølgd av bordsete, underhaldning, bordkonk og gang rundt juletreet. I år hadde komiteen gjort ein liten vri. I staden for festtale viste dei ein dokumentarfilm frå 1988, laga av filmskaparen Håkon Sandberg, som døydde i julehelga. I filmen intervjuar han gamle folk på tungbrukte gardar i Vik i Sogn, som framleis driv på den gamle måten. Filmen blei henta ned frå nettet, og etter ein del tekniske problem med såkalla «streaming», gjekk framsyninga greitt, vi var einige om at dette var eit flott alternativ til festtale.

Eit anna høgdepunkt på festen var at komiteen hadde danna eit «minikor» som dei kalla «De ansvarlige», som framførte kjende og ukjende julesongar på ein hu-

- Du grønne glitrende tre goddag - og jo, vi klapper i hendene!

Minikoret: «De ansvarlige» i aksjon.

Snitter og hvit dame eller napoleonskake.

mørfylt og profesjonell måte. (Dette må bli ein tradisjon i koret!) Men først blei det servert snittar, kvit dame og napoleonska-

**UNG
FANA**
FANA MENIGHET BARNE OG UNGDOMSARBID
WWW.UNGFANA.NO

7. - 9. februar: Vinterfestivalen, Voss
19. mars: Årsmøte i Fana KFUK-KFUM kl 18.00, ungdomslokalene i Fana menighetssenter.
20. mars: KM-Kluzz i Ytrebygda kirke. Starter med middag kl 16.30.

ke med «noko attåt», og komiteen delte ut ark med spørsmål til bordkonkurransen, der kunnskapane våre om skrivemåten av namn blei sett på prøve. Til sist kom så den tradisjonelle gangen rundt juletreet. Det var så mange av oss at me måtte danna to ringar, og songen ljoma mellom veggene i menighetssalen. Juletreet, som hadde stått inne i kyrkja heile jula utan vatning, hadde mist ein tredjedel av nålene, og fekk mange muntre kommentarar frå dei meir profesjonelle juletreekspertane i koret.

Vel blåst, og spesiell takk til komiteen for velgjort innsats! ●

Fana
Diakoniat

GOD GAMMELDAGS BASAR
for små og store, unge og eldre
i Fana Menighetssenter
søndag 6. april kl. 17.00.

*Årsalg med fine gevinster!
Sang og musikk, påskeegg, kaffe og kaker!*

Hjertelig velkommen!

BUNNPRIS

PRISENE TIL BUNNS - IKKE UTVALGET!

FANA

Tillestadvn. 230, 5243 Fana

Tlf. 55 91 57 61

Menighetskalender

døpte

Fana kirke

Felix Sælemyr-Mortensen
Endre Brosvik Madsen
Vicktoria Aarø Bjånesø
Ib Tetler
Thelma Margrethe Drange
Hannah Matteredne Skoge
Nickolai Krissander Sindrason
Zeil
Milana Morley Valdes-Carter
Matheo Heiberg Fredriksen
Nikolai Berg Carlsen
Thea Aase Oestreich
Fiona Torgnes Helle
Matheo Sagen-Hafstad
Lisa Solberg
Håkon Johannesen Tiege
Nicholas Sander Fauske
Sofie Bakke
Lilly Hauge Nord
Ulrik Birkeland Persson
Ella Engen-Fonn
Emmett Martin
Tobias Hæve Holmefjord
Sanne Anine Håvardstun
Solberg
Aune Nesøy Kaland
Jonathan Pedersen Ougendal

Ytrebygda kirke

Marielle Svanevik Bauge
Alde Ekerhovd Lambrechts
Linéa Oppedal
Frede Gryt
Mari Hjellestad
Adrian Skorve
Luca Takami Molvik
Philip Stenevik Lund
Vilde Fjelltn Hagen
Ingeborg Lem Unneland
Petra Lie Bønes

viselser

Ann-Kristin Leiknes og Martin Rasmussen
Mari Henriksen og Kjetil Gryt

begravelser

Rigmor Hamre
Mary Galtung Nordvik
Hans Josef Schwab
Ruth Hustveit
Finn Johan Foldrup
Målfrid Konstanse Økland
Anne Brit Sørdsahl
Nilmar Moritz Søvik
Audun Haugseng
Ronnie Østrem
Erika Aadland
Rebekka Heldal Wilhelmsen
Borghild Skulstad

Turid Frisvold Dahl Brandshaug
Ingvar Indrearne
Sigrid Skage
Benedichte Gina Ingeborg
Stenhjem
Dorthea Leirvåg
Ingrid Johanne Ellingsvoll
Harry Mathias Nilsen
Ingrid og Richard Larsen

gudstjenester

9. februar, 6. søndag i åpenbaringst.

Joh 6,63-69 Sal 126,1-6 Joh 6,63-69

11.00: Fana. Hovedgudstjeneste med dåp og nattverd v/ Per Barsnes. Takkoffer til Familie og Medier. Kirkecaffe.

11.00: Ytrebygda. Hovedgudstjeneste (nynorsk) med dåp og nattverd v/ Gunnar Nesse. Opplegg for barn i gudstjenesten. Takkoffer til Familie og medier. Kirkecaffe.

16. februar, såmannssøndagen

– Luk 8,4-15 Jes 55,8-13 Hebr 4,12-13

11.00: Fana. Hovedgudstjeneste med nattverd v/ Eivind Kråvik. Takkoffer til Det norske bibelselskap. Kirkecaffe.

13.00: Fana. Dåpsgudstjeneste v/ Eivind Kråvik. Takkoffer til Menighetens trosopplæring.

11.00: Ytrebygda. Hovedgudstjeneste med dåp og nattverd v/ Per Barsnes. Opplegg for barn i gudstjenesten. Takkoffer til Det norske bibelselskap. Kirkecaffe.

23. februar, Kristi forklarelsesdag

– Matt 17,1-9 5 Mos 18,15-18 Åp 1,9-18

11.00: Fana. Festgudstjeneste for Grunnlovsjubileet v/ Per Barsnes og Gunnar Nesse. Dåp og nattverd. Formiddagskoret deltar. Takkoffer til Menighetsarbeidet. Søndagsskole. Kirkecaffe.

11.00: Ytrebygda – ingen gudstjeneste. Felles gudstjeneste med Fana kirke.

20.00 Fana. Tomasmesse v/ Gunnar Nesse og Ronny Søvik. Bønnevandring og nattverd. Takkoffer til Fana diakonat.

2. mars, fastelavnssøndag

Joh 17,20-26 Høys 8,6-7 1 Kor 13,1-7

11.00: Fana. Hovedgudstjeneste (nynorsk) med dåp og nattverd v/ Gunnar Nesse og Tor Dag Kjosavik. Menighetens misjonsdag. Takkoffer til menighetens misjonsprosjekt i Mali. Søndagsskole. Kirkecaffe.

19.00: Ytrebygda. Kveldsgudstjeneste v/ Gunnar Nesse. Bønnevandring og nattverd. Kafé for utviklingshemmede fra kl 17.30 på Kirketorget.

9. mars, 1. søndag i fastetiden

Matt 4,1-11 1 Mos 2,8-9; 3,1-8 Jak 1,12-16

11.00: Fana. Skriftemålgudstjeneste v/ Per Barsnes. Allment skriftemål. Takkoffer til Menighetsarbeidet. Kirkecaffe.

11.00: Ytrebygda. Hovedgudstjeneste (nynorsk) med dåp og nattverd v/ Eivind Kråvik. Opplegg for barn i gudstjenesten. Takkoffer til Menighetsarbeidet. Kirkecaffe.

16.00 Kristborg Bedehus. Ettermiddagssamling v/ Per Barsnes. Kaffe og kaker. Kollekt til driften av bedehuset.

16. mars, 2. søndag i fastetiden

Matt 15,21-28 1 Mos 32,24-30 Jak 1,2-8

11.00: Fana. Hovedgudstjeneste med nattverd v/ Gunnar Nesse. Takkoffer til Kirkens ressurs-senter mot vold og overgrep. Kirkecaffe.

13.00: Fana. Dåpsgudstjeneste v/ Gunnar Nesse. Takkoffer til Menighetens trosopplæring.

11.00: Ytrebygda. Hovedgudstjeneste med dåp og nattverd v/ Per Barsnes. Takkoffer til Kirkens ressurs-senter mot vold og overgrep. Kirkecaffe.

23. mars, Maria budskapsdag

– Luk 1,26-38 Jes 7,10-14 Gal 4,4-7

11.00: Fana. Hovedgudstjeneste med dåp og nattverd v/ Gunnar Nesse og Thomas Hammer. Misjonshelg for Normisjon i Fana sokn. Takkoffer til Normisjon. Kirkecaffe.

11.00: Ytrebygda. Hovedgudstjeneste med dåp og nattverd v/

Eivind Kråvik og Rolf Kjøde. Opplegg for barn i gudstjenesten. Takkoffer til Normisjon. Kirkecaffe.

30. mars, 4. søndag i fastetiden

Luk 11,14-28 1 Sam 18,6-14 Ef 5,1-2. 8-11

11.00: Fana. Hovedgudstjeneste med dåp og nattverd v/ Per Barsnes. Innsettelse av Jan Røshol som kantor i Fana. Fana kyrkjekor, Fana kammerorkester, Fanasolistene og prosjektkor blir med. Søndagsskole. Takkoffer til Menighetsarbeidet. Kirkecaffe.

19.00: Ytrebygda. Kveldsgudstjeneste v/ Eivind Kråvik. Bønnevandring, nattverd. Kafé for utviklingshemmede fra kl 17.30 på Kirketorget.

6. april, 5. søndag i fastetiden

Hebr 4,14-16 1 Mos 22,1-14 Joh 11,45-53

11.00: Fana. Gudstjeneste med nattverd v/ Gunnar Nesse og Silje M S Foss. Sjømannskirkekonfirmanter deltar. Takkoffer til Sjømannsmisjonen. Kirkecaffe.

13.00: Fana. Dåpsgudstjeneste v/ Gunnar Nesse. Takkoffer til Menighetens trosopplæring.

11.00: Ytrebygda. Familie-gudstjeneste v/ Per Barsnes. Utdeling av kirkebok til fireåringene. Takkoffer til Menighetens trosopplæring. Kirkecaffe.

19.00: Ytrebygda kirke. Gospel-night ved Fana KFUK-KFUM.

16.00: Kristborg Bedehus. Ettermiddagssamling v/ Gunnar Nesse. Kaffe og kaker. Kollekt til driften av bedehuset.

13. april, palmesøndag

Joh 12,12-24 2 Mos 12,21-28 Ef 2,12,18

11.00: Fana. Hovedgudstjeneste med dåp og nattverd v/ Gunnar Nesse. Takkoffer til Gå ut senteret (Normisjon). Kirkecaffe.

11.00: Ytrebygda. Hovedgudstjeneste (nynorsk) med dåp og nattverd v/ Eivind Kråvik. Opplegg for barn i gudstjenesten. Takkoffer til Gå ut senteret. Kirkecaffe.